

<https://doi.org/10.62405/osiconf.2026.03>

Березко Олександр,

кандидат наук, доцент,

Національний університет «Львівська політехніка», Львів, Україна,

ORCID: 0000-0002-0664-4339, e-mail: oleksandr.l.berezko@lpnu.ua

ЕКОСИСТЕМИ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ЗНАНЬ: КОНЦЕПЦІЯ, УКРАЇНСЬКА ТЕРМІНОЛОГІЯ ТА ПРОГРАМА ДОСЛІДЖЕНЬ

АНОТАЦІЯ. *Мета* — представити українською концепцію екосистем дослідницьких знань (research knowledge ecosystems), запропонувати українські відповідники її ключових термінів та охарактеризувати вживання терміна «екосистема» в національних політиках. *Методи:* проаналізовано шість цілеспрямовано відібраних рамкових документів державної політики у сфері науки та інновацій; відтворений пошук за основою «екосистем»; кодування за концептуальною специфікацією (неспецифіковане, композиційне, реляційне) та операціоналізацією (відповідальний, інструмент, строк, індикатор). *Результати:* у трьох із чотирьох документів політики у сфері науки термін «екосистема» відсутній, а в Дорожній карті інтеграції до Європейського дослідницького простору вживається переважно без специфікації, частково як переклад європейських формулювань. Обидві інноваційні стратегії вживають його з близькою нормованою частотою: стратегія 2019 року містить єдине в корпусі визначення і реляційні вживання з мінімальною операціоналізацією, тоді як стратегія цифрового розвитку 2024 року операціоналізує поняття переважно без структурної специфікації. *Висновки:* запропоновано українські відповідники 13 ключових термінів рамки з окремим обґрунтуванням п'яти перекладацьких рішень та окреслено напрями подальшого застосування й емпіричної перевірки рамки.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: екосистема дослідницьких знань; наукова комунікація; відкрита наука; дослідницька політика; українська термінологія; контент-аналіз.

ВСТУП. Екосистемна лексика присутня в міжнародному та українському науково-політичному дискурсі: про «наукову», «інноваційну» й «дослідницьку» екосистеми говорять стратегічні документи та фахові дискусії. Особливо поширена вона у відкритій науці: Ана Марія Четто у програмному виступі Open Science FAIR 2023 називає екосистемний опис відкритої науки звичною практикою і закликає розглянути її складники та функціонування (Cetto, 2023). Програмні тексти цієї конференції теж говорять про «стійку екосистему», «інноваційну екосистему України» та «екосистему стартапів» без визначення (Derzhavna naukovo-tekhnichna biblioteka Ukrainy, 2026); до корпусу вони не входять. Не завжди зрозуміло, які складники охоплює «екосистема» і як вони пов'язані, а від цього залежить, чи можна спиратися на це поняття у вимогах до дослідницьких інфраструктур та оцінювання.

Рамка екосистем дослідницьких знань (research knowledge ecosystems, RKE) пропонує більш точний аналітичний апарат (Berezko et al., 2026). **Екосистема дослідницьких знань** — це відкрита й динамічна соціотехнічна система, в якій створення, валідацію, поширення, збереження, інтерпретацію та повторне використання дослідницьких знань координують спільноти та організації, спираючись на цифрові сервіси, стандарти й механізми врядування. Аналітичним ядром рамки є п'ятишарова модель координації. *Шар 1* — об'єкти знань: публікації, дані, код, рецензії. *Шар 2* — взаємодія та деліберация: обговорення, модерація, рецензування, наставництво. *Шар 3* — сервіси та платформи: репозитарії, журнали. *Шар 4* — організації та врядування: університети, наукові установи, консорціуми. *Шар 5* — політичне середовище: законодавство, фінансування, оцінювання досліджень. Координаційну роботу між шарами описано через чотири типи залежностей — завдань, ресурсні, інтерпретаційні та інституційні. Слово «шар» уживаємо замість «рівня», щоб уникнути ієрархічно-

го прочитання. Тут шари — різні площини аналізу того самого явища, пов'язані залежностями, а не підпорядкуванням.

Модель запроваджено в англomовному препринті (Berezko et al., 2026); новими тут є українська термінологічна адаптація та аналіз уживання терміна в документах політики. Попередня доповідь автора на цій конференції окреслювала бачення розподіленої цифрової екосистеми досліджень для України (Berezko, 2025); ця праця має інший предмет — термінологію рамки та лексику документів політики. Звідси мета роботи: (а) представити концепцію RKE українською; (б) запропонувати українські відповідники ключових термінів рамки; (в) схарактеризувати вживання терміна «екосистема» в документах української науково-інноваційної політики; (г) окреслити програму подальших досліджень. Аналіз не є емпіричною перевіркою RKE: він характеризує лексику документів політики, у яку має увійти пропонована термінологія.

МЕТОДИ. Аналіз уживання терміна. Виконано контент-аналіз за наперед визначеною схемою кодування. Корпус — шість цілеспрямовано відібраних рамкових документів державної політики у двох суміжних сферах: (А) *дослідницька політика* — Національний план щодо відкритої науки (далі — Нацплан); (Kabinet Ministriv Ukrainy, 2022), Методика державної атестації (Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, 2024), Дорожня карта інтеграції України до Європейського дослідницького простору (ЄДП) (Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, 2025a), Закон № 4794-IX (Verkhovna Rada Ukrainy, 2026); (Б) *інноваційна політика* — Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності до 2030 року (далі — Стратегія-2019); (Kabinet Ministriv Ukrainy, 2019) та Стратегія цифрового розвитку інноваційної діяльності WINWIN (далі — WINWIN); (Kabinet Ministriv Ukrainy, 2024). Критерії включення: національний рівень акта; рамкова роль у дослідницькій або інноваційній політиці; ухвалення та офіційне оприлюднення до 10 вересня 2026 року. Закон № 4794-IX включено як оприлюднений акт, основні положення якого набрали чинності 21 вересня 2026 року; він вносить зміни до рамкового Закону № 848-VIII. Вибірка не має на меті вичерпне охоплення нормативної бази.

Пошук за основою «екосистем» виконано в офіційних текстах за задокументованими правилами нормалізації, з контрольним проходом. Кожне входження кодовано окремо за осями А та В. *Вісь А характеризує концептуальну специфікацію*: А0 — неспецифіковане вживання, коли складники та зв'язки між ними не названо; А1 — композиційне, коли названо складники без опису зв'язків; А2 — реляційне, коли названо складники та описано зв'язки, потоки або механізми координації. *Вісь В характеризує операціоналізацію*: В1 — для дій щодо екосистеми визначено хоча б один елемент реалізації: відповідального виконавця, інструмент, строк або індикатор; В0 — жодного з цих елементів не визначено, навіть якщо сформульовано ціль або намір. Заголовки кодовано лише за їхнім текстом, без урахування ознак операціоналізації в підпунктах. До аналізу включено також входження терміна в операційному плані WINWIN, затвердженому як частина акта. Окремо фіксовано референт, наявність визначення та запозичені формулювання, звірені з англomовними першоджерелами (Council of the European Union, 2025). Для порівняння документів різного обсягу використано частоти на 10 тис. слів. Кодування виконав один дослідник. Повні контексти вживання, правила кодування та альтернативні рішення для спірних випадків оприлюднено для незалежної перевірки (Berezko, 2026). Альтернативне кодування зсуває окремі категорії не більш ніж на одиницю, але нуль може стати нулем, тому висновки уникають тверджень про повну відсутність спірно кодованих ознак.

Добір українських відповідників. Основою слугував англomовний виклад рамки (Berezko et al., 2026). Українські відповідники добирали за трьома принципами: чітке відмежування понять рамки від суміжних понять; збереження відмінностей між поняттями всередині рамки; перевага природних для української наукової мови формулювань над прямим калькуванням.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ. Вживання терміна «екосистема» в документах політики. Зведені результати подано в табл. 1.

Таблиця 1. Вживання «екосистем*» у корпусі: частоти та кодування

Документ	Слів	Входжень	На 10 тис. слів	A0	A1	A2	B1	Визначення
Нацплан відкритої науки (2022)	1 351	0	0	—	—	—	—	—
Методика держатестації (2024)	14 837	0	0	—	—	—	—	—
Закон № 4794-IX (2026)	3 699	0	0	—	—	—	—	—
Дорожня карта ЄДП (2025)	9 051	8	8,8	6	2	0	0	ні
Стратегія-2019 (ред. 2026)	6 298	11*	17,5	3	2	5	0	так
WINWIN (2024, ред. 2025)	20 364	45**	22,1	21	7	16	9	ні

* одне входження — редакційна примітка, поза аналізом; ** одне входження — буквальне екологічне значення, поза шкалою. Осі незалежні: дев'ять входжень B1 у WINWIN розподілені як сім A0 і два A2.

Вживання терміна в корпусі нерівномірне. У трьох із чотирьох документів політики у сфері науки (Нацплані, Методиці та Законі) термін відсутній. У Дорожній карті ЄДП усі вісім входжень належать до неспецифікованих або композиційних уживань. Три з них відтворюють у перекладі такі європейські формулювання: *European R&I ecosystems*, *European Science for Policy (S4P) ecosystem*, *ERICs as part of the RI ecosystem* (Council of the European Union, 2025).

В інноваційній політиці частоти на 10 тис. слів порівнювані — 17,5 у Стратегії-2019 та 22,1 у WINWIN, тож різниця в кількості входжень значною мірою пояснюється обсягом документів. Важливіша відмінність полягає в тому, як визначено й операціоналізовано поняття. Стратегія-2019 містить єдине в корпусі **визначення інноваційної екосистеми**: її описано як *сукупність інституцій, відносин і ресурсів, задіяних у створенні та застосуванні наукових знань і технологій* (Kabinet Ministriv Ukrainy, 2019). У ній також виявлено п'ять реляційних уживань (A2). Згадку про утворення екосистеми до 2030 року в основному варіанті кодування віднесено до B0, а в альтернативному — до B1. У WINWIN ознаки операціоналізації зафіксовано для дев'яти входжень (B1): шести в основному тексті стратегії та трьох в операційному плані. Водночас у семи із цих дев'яти випадків не названо складників екосистеми та зв'язків між ними (A0). Термін позначає національну, міську та галузеву екосистему, а також екосистему глобального ринку. Стратегія-2019 поєднує визначення й опис зв'язків із мінімальною операціоналізацією. У WINWIN більшість операціоналізованих уживань не супроводжується описом структури екосистеми.

Обмеження. Невеликий цілеспрямований корпус; пошук за основою «екосистем» не охоплює близький зміст, переданий словами «середовище» чи «система» (Стратегія-2019 також уживає «інноваційна система»); один кодувальник; частоти розраховано за всіма входженнями і вони лише орієнтир, бо частка додатків у документах різна.

Українська термінологія рамки: ключові рішення. Запропоновано українські відповідники 13 ключових термінів рамки. У таблиці 2 узагальнено п'ять перекладацьких рішень, які окремо обґрунтовано далі.

Для *research knowledge ecosystem* розглянуто форми: «дослідницька екосистема знань» та «екосистема дослідницьких знань». Обрано другий, оскільки в ньому означення «дослідницькі» безпосередньо характеризує знання. Це точніше передає спрямованість рамки на дослідницькі знання та процеси довкола них. Така конструкція також відмежовує термін від суміжних понять «дослідницька екосистема» та «екосистема знань». Останнє вживається, зокрема, в українському бібліотечному дискурсі: тема конференції UniLibNSD 2026 — «Переосмислення екосистеми знань...» (UniLibNSD, 2026).

Таблиця 1. Ключові перекладацькі рішення

№	Англійський термін	Український відповідник	Примітка
1	research knowledge ecosystem (RKE)	екосистема дослідницьких знань	головний термін; чітко пов'язує означення «дослідницькі» зі знаннями
2	knowledge object	об'єкт знань	ширше за законодавчий «науковий результат»
3	curation	курування	назва координаційної діяльності; третій компонент моделі <i>publish–review–curate</i>
4	stewardship	стюардство	робочий відповідник; ширше за курування; пов'язана роль – фахівець з управління дослідницькими даними (<i>data steward</i>)
5	federated (research) infrastructure	федеративна (дослідницька) інфраструктура	взаємодія автономних вузлів за спільними правилами; розглянута альтернатива – «федерована»

Окремого пояснення потребує *knowledge object* — «об'єкт знань». У рамці це поняття має ширший обсяг, ніж «науковий результат» у законодавчому визначенні. За Законом науковий результат — нове наукове знання, зафіксоване на носіях інформації, у формах від звіту й статті до дослідницьких даних і програмного забезпечення (Verkhovna Rada of Ukraine, 2026). До об'єктів знань у рамці належать також рецензії, рекомендації, версії та метадані. Вони не обов'язково містять нове знання, але підтримують його перевірку, поширення та повторне використання. У п'ятишаровій моделі ці об'єкти належать до першого шару, а взаємодія та деліберация — до другого; курування і стюардство — види координаційної діяльності, що можуть охоплювати кілька шарів.

Увага до різноманіття результатів, практик і ролей узгоджується з першим зобов'язанням Угоди про реформування оцінювання досліджень. Серед наведених у ньому прикладів — рецензування та роль фахівця з управління даними (Coalition for Advancing Research Assessment, 2022). Окремий випадок — дослідницька інформація: метадані про публікації, дані, програмне забезпечення, фінансування, організації та учасників. Барселонська декларація закликає зробити відкритість такої інформації нормою (Barcelona Declaration on Open Research Information, 2024). У RKE ці метадані також є об'єктами знань, а їх доступність підтримує координацію між шарами.

Для *curation* обрано «курування». Ця форма пов'язана з дієсловом «курувати» й послідовно позначає діяльність. Прикладом є модель «опублікувати — рецензувати — курувати» (*publish–review–curate*), у якій третій компонент охоплює відбір, оцінювання та впорядкування оприлюднених об'єктів знань.

Для *stewardship* запропоновано робочий відповідник «стюардство». У межах рамки він позначає відповідальне управління об'єктами знань та інфраструктурами і їхню довготривалу підтримку. Пов'язану професійну роль представлено в українських документах: Міністерство освіти і науки винесло на громадське обговорення проєкт професійного стандарту «Фахівець з управління дослідницькими даними», розроблений на виконання Нацплану (Ministerstvo osvity i nauky of Ukraine, 2025b), а Дорожня карта наводить англомовну назву *Data Stewards* (Ministerstvo osvity i nauky of Ukraine, 2025a). Запропоноване «стюардство» слугує назвою діяльності.

Для *federated (research) infrastructure* обрано «федеративна (дослідницька) інфраструктура» — архітектурний принцип взаємодії автономних вузлів за спільними правилами; форму «федерована» розглянуто як альтернативу.

Інші відповідники: п'ятишарова модель (*five-layer model*), шар (*layer*), міжшаровий механізм координації (*cross-layer coordination mechanism*), координаційна робота (*coordination work*); чотири типи залежностей — завдань (*task*), ресурсні (*resource*), інтерпретаційні (*interpretive*) та інституційні (*institutional dependencies*). Разом із п'ятьма термінами табл. 2 це 13 ключових термінів рамки.

Інноваційна екосистема та RKE: різні аналітичні фокуси. Визначення інноваційної екосистеми у Стратегії-2019 пов'язує створення та застосування знань з інноваційною діяльністю. Рамка RKE зосереджується на самих процесах створення, перевірки, поширення й використання дослідницьких знань та на їх координації. Інакше кажучи, інноваційна екосистема бере виробництво й циркуляцію дослідницьких знань як один із ресурсів інноваційного процесу; RKE робить саме ці процеси предметом аналізу.

Для розроблення документів політики можна висунути гіпотезу, що потребує подальшої перевірки: поєднання чіткого опису складників екосистеми та зв'язків між ними з механізмами реалізації політики підвищує практичну корисність екосистемної термінології.

Напрями подальших досліджень. Рамка пропонується як основа програми досліджень координації створення, перевірки та повторного використання дослідницьких знань. Її центральне питання — як архітектура інфраструктур, організація спільнот, механізми врядування та системи визнання разом впливають на надійність, повторне використання і стійкість обігу знань.

Один із механізмів, які пропонується досліджувати, — перерозподіл координаційної роботи (*coordination-work redistribution*). Зміни в технологіях, врядуванні чи стимулах можуть переносити цю роботу між спільнотами, сервісами та організаціями, не зменшуючи загальної потреби в координації (Berezko et al., 2026). Програма охоплює чотири типи питань з українською конкретизацією.

Описові: хто виконує координаційну роботу і як вона розподілена між учасниками та шарами; для України — які її види не виконуються або перервані.

Пояснювальні: що спричиняє перерозподіл координаційної роботи між шарами і як оцінювання та визнання внесків впливають на рецензування, курування і стюардство (Coalition for Advancing Research Assessment, 2022); для України — ще й збереження фахівців в умовах війни.

Порівняльні: чому подібні інфраструктурні зміни дають різні результати в різних системах і які залежності найвразливіші до зовнішніх потрясінь; для України це гостро — коефіцієнт руйнувань інфраструктури вже вбудовано в методику державної атестації (Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, 2024).

Інтервенційні: які наслідки для координації мають цілеспрямовані зміни її архітектури; для України — чи сприяє федерація національних сервісів з європейськими інфраструктурами інтеграції до ЄДП та стійкості.

ВИСНОВКИ. Представлено українською концепцію екосистем дослідницьких знань (RKE) та відповідники 13 ключових термінів. Аналіз шести рамкових документів політики показав: у трьох із чотирьох документів у сфері науки термін відсутній, а дві інноваційні стратегії поєднують специфікацію й операціоналізацію по-різному — Стратегія-2019 має визначення й реляційні вживання з мінімальною операціоналізацією, WINWIN — механізми реалізації переважно без опису складників.

Термінологія створює основу для застосування RKE до аналізу наукової комунікації, дослідницьких інфраструктур та оцінювання досліджень в Україні. Наступний етап — емпірична перевірка пояснювальних можливостей рамки: чи і як зміни цифрових сервісів, врядування та стимулів перерозподіляють координаційну роботу і за яких умов це позначається на надійності, повторному використанні та стійкості обігу дослідницьких знань.

ДАНІ ДОСЛІДЖЕННЯ. Матеріали аналізу (скрипт, тексти корпусу, кодувальні таблиці, реєстр чутливості, контрольні суми) розміщено на Zenodo: <https://doi.org/10.5281/zenodo.23146435>. (Berezko, 2026)

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ. Під час підготовки роботи використано систему штучного інтелекту Claude Fable 5.1 (Anthropic; вересень–жовтень 2026 року) для розроблення скрипта нормалізації текстів і пошуку входжень, виконання пошуку та первинного кодування за правилами, визначеними автором. Її також застосовано для редакційного доопрацювання тексту, перевірки посилань і відповідності вимогам конференції та критичного

аналізу проміжних версій. Додатковий критичний аналіз і редакційне доопрацювання здійснено за допомогою GPT-6 Astra (OpenAI).

Усі остаточні рішення щодо кодування, зокрема у спірних випадках, ухвалив автор. Він також перевіряв усі джерела, цитати та числові результати за первинними текстами. Концепція роботи, термінологічні рішення, інтерпретація результатів і висновки належать авторові, який несе повну відповідальність за зміст.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Barcelona Declaration on Open Research Information. (2024). Barcelona Declaration on Open Research Information (Version 1.0). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10958522>
- Berezko, O. (2025). Towards a digital research ecosystem in Ukraine: Community-driven models for open science infrastructure. In *Open science and innovation in Ukraine 2025: Materials of the conference* (pp. 166–168). Derzhavna naukovo-tekhnichna biblioteka Ukrainy. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17522973>
- Berezko, O. (2026). Uzhyvannia termina «ekosystema» v dokumentakh ukrainskoi naukovo-innovatsiinoi polityky: protokol, koduvalni tablytsi ta korpus [The use of the term “ecosystem” in Ukrainian research and innovation policy documents: Protocol, coding sheets, and corpus] [Data set]. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.23146435> [in Ukrainian]
- Berezko, O., Zhezhnych, P., & Chambers, C. D. (2026). Research knowledge ecosystems as federated infrastructures: A layered model of coordination, communities, and curation [Preprint]. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.23145360>
- Cetto, A. M. (2023, September 25–27). Keynote speech — Open science: An evolving ecosystem. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8401674>
- Coalition for Advancing Research Assessment. (2022). Agreement on reforming research assessment: The commitments. <https://www.coara.org/agreement/the-commitments/>
- Council of the European Union. (2025). Council Recommendation of 24 June 2025 on the European Research Area Policy Agenda 2025–2027 (OJ C/2025/3593). <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3593/oj>
- Derzhavna naukovo-tekhnichna biblioteka Ukrainy. (2026). Vidkryta nauka ta innovatsii v Ukraini 2026: Pro konferentsiiu [Open science and innovation in Ukraine 2026: About the conference]. <https://conference2026.dntb.gov.ua/> [in Ukrainian]
- Kabinet Ministriv Ukrainy. (2019, July 10). Stratehiia rozvytku sfery innovatsiinoi diialnosti na period do 2030 roku: Rozporiadzhennia vid 10.07.2019 № 526-r (Current version as of January 6, 2026). Verkhovna Rada of Ukraine. <https://zakon.rada.gov.ua/go/526-2019-%D1%80> [in Ukrainian]
- Kabinet Ministriv Ukrainy. (2022). Natsionalnyi plan shchodo vidkrytoi nauky [National open science plan] (Rozporiadzhennia No. 892-r). Verkhovna Rada Ukrainy. <https://zakon.rada.gov.ua/go/892-2022-%D1%80> [in Ukrainian]
- Kabinet Ministriv Ukrainy. (2024). Stratehiia tsyfrovoho rozvytku innovatsiinoi diialnosti Ukrainy do 2030 roku (WINWIN) [WINWIN digital innovation development strategy of Ukraine until 2030] (Rozporiadzhennia vid 31.12.2024 № 1351-r, redaktsiia vid 14.07.2025). <https://zakon.rada.gov.ua/go/1351-2024-%D1%80> [in Ukrainian]
- Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2024). Metodyka otsiniuvannia efektyvnosti naukovo (naukovo-tekhnichnoi) diialnosti naukovykh ustanov ta zakladiv vyshchoi osvity pid chas provedennia derzhavnoi atestatsii (nakaz vid 21.10.2024 № 1485) [Methodology for evaluating the effectiveness of scientific activity during state attestation]. <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1743-24> [in Ukrainian]
- Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2025a). Dorozhnia karta intehtatsii Ukrainy do Yevropeiskoho doslidnytskoho prostoru na period do 2027 roku (nakaz vid 31.12.2025 № 1732) [Roadmap for Ukraine’s integration into the European Research Area until 2027]. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/novyiny/2026/01/final-dorozhnia-karta-jedp-30122025docx.pdf> [in Ukrainian]

- Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2025b). Proiekt profesiinoho standartu «Fakhivets z upravlinnia doslidnytskymy danymy» [Draft professional standard “Research data management specialist”]. <https://nauka.gov.ua/news/mon-proponuie-dlia-hromadskoho-obhovorennia-proiekt-profesiinoho-standartu-fakhivets-z-upravlinnia-doslidnytskymy-danyim/> [in Ukrainian]
- UniLibNSD. (2026). Pereosmyslennia ekosystemy znan: biblioteki v epokhu shtuchnoho intelektu ta tsyfrovoy transformatsii — tema konferentsii 2026 [Rethinking the knowledge ecosystem: Libraries in the era of artificial intelligence and digital transformation — Conference topic 2026]. Ukrainian State University of Science and Technologies. <https://conflib.ust.edu.ua/index/pages/view/Topic%202026> [in Ukrainian]
- Verkhovna Rada Ukrainy. (2026). Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro naukovu i naukovotekhnichnu diialnist» shchodo pytan doslidnytskoi infrastruktury ta pidtrymky molodykh vchenykh (Zakon Ukrainy vid 25.02.2026 № 4794-IX) [On amendments regarding research infrastructure and support for young scientists]. <https://zakon.rada.gov.ua/go/4794-20> [in Ukrainian]

Березко Олександр,
PhD, Associate Professor,
Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine,
ORCID: 0000-0002-0664-4339, e-mail: oleksandr.l.berezko@lpnu.ua

RESEARCH KNOWLEDGE ECOSYSTEMS: THE CONCEPT, UKRAINIAN TERMINOLOGY, AND A RESEARCH AGENDA

ABSTRACT. *Aim:* to present the concept of research knowledge ecosystems in Ukrainian, propose Ukrainian equivalents for its key terms and characterise how national policy acts use the term “ecosystem”. *Methods:* a contrastive sample of six current national framework acts; a reproducible lexical search on the stem *ekosystem-*; coding for conceptual specification (unspecified, compositional, relational) and operationalisation (responsible actor; instrument, deadline, indicator). *Results:* the term is absent from three of four research policy acts; the European Research Area roadmap uses it mostly without specification, partly in translated European wording. Both innovation strategies use it at similar normalised frequencies: the 2019 strategy contains the corpus’s only definition and relational uses with minimal operationalisation, whereas the 2024 digital development strategy operationalises the concept largely without structural specification. *Conclusions:* Ukrainian equivalents for 13 key terms are proposed, with five translation choices justified, together with directions for further application and empirical testing of the framework.

KEYWORDS: *research knowledge ecosystem; scholarly communication; open science; research policy; Ukrainian terminology; content analysis.*